

Kernwaarden "de Twister"

1. Schoolkaart

Motto van onze school

"Bij ons leren kinderen hun kwaliteiten te ontdekken."

Missie

We bieden kinderen, medewerkers en ouders in één brede voorziening een inspirerende leef-, leer- en werkgemeenschap aan,

- waarin iedereen zich geaccepteerd, gerespecteerd en veilig voelt en zichzelf kan zijn;
- waarin kinderen op hun eigen manier en in hun eigen tempo hun talenten kunnen ontplooiën en kennis, inzichten, vaardigheden en houdingen verwerven die ze nodig hebben om nu en later te kunnen functioneren in onze samenleving en om daarin een eigen plek en een eigen weg te vinden;
- waarin medewerkers ontwikkelend, lerend en onderzoekend in hun werk staan en daaruit inspiratie putten;
- waarin ouders als partners in de opvoeding en begeleiding nauw betrokken zijn bij de ontwikkeling en het leren van hun kind op de Twister;
- waarin we niet langer hoeven te werken met etiketten als 'basisschoolleerling' en 'SBO-leerling' omdat *e/k* kind het onderwijs krijgt waarop het recht heeft.

Kortom een gemeenschap waarin op alle niveaus samen geleerd wordt in een ontwikkelingsgerichte benadering van kinderen.

Deze gemeenschap wordt vormgegeven door een hechte samenwerking tussen alle betrokkenen: medewerkers, kinderen, ouders en andere partners (kerk, kinderopvang, peuterspeelzaal e.d.).

Regionale expertisefunctie

De regionale expertisefunctie die De Peelhorst vervulde als SBO blijft bestaan als onderdeel van de Twister.

Visie

Vertrouwen in kinderen en in hun eigen leervermogen of 'leerkracht'

Kinderen hebben een natuurlijke drang tot leren en zich ontwikkelen. Ze leren op hun eigen manier en in hun eigen tempo en kunnen met name ook van elkaar leren. Leren kun je niet voor hen doen en kun je niet forceren. Je kunt er wel optimale condities voor scheppen.

Dat vertrouwen in het natuurlijke leervermogen van kinderen is geen blind vertrouwen. Het houdt er wel rekening mee dat inzichten en vaardigheden op verschillende momenten kunnen ontstaan en vraagt er vooral om de energie van het lerende en zich ontwikkelende kind te volgen. En bovendien: dat natuurlijke leervermogen is verder te ontwikkelen.

Passend en boeiend onderwijs – betekenisvol leren

Kinderen verschillen. Door dat natuurlijke leren vast te houden en uit te bouwen komen verschillen tussen kinderen nog sterker naar voren. Er zijn kinderen die het leren beter af gaat en/of kinderen die meer

zelfstandigheid aankunnen dan andere kinderen. Die verschillen vormen een uitgangspunt en we spelen erop in.

We kijken daarom goed naar wat een kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen: welke talenten en interesses heeft het, welke doelen liggen binnen zijn bereik, wat zijn z'n pedagogische en onderwijsbehoeften? Als je zicht hebt op zijn *ontwikkelingsperspectief* en zijn *behoeften*, dan kun je de meest passende en uitdagende leeromgeving scheppen, waarin het kind wordt uitgedaagd tot leren op zijn eigen niveau.

Het ontwikkelingsperspectief van een kind

Het ontwikkelingsperspectief van een kind is te omschrijven als een (dynamisch) beeld van

- enerzijds de talenten, wensen en ambities van een kind en
- anderzijds diens mogelijkheden om die talenten, wensen en ambities (met hulp van anderen) daadwerkelijk te realiseren. Het gaat hier - anders gezegd - om een beeld van de doelen die binnen zijn bereik liggen.

Rekening houden met verschillen tussen kinderen betekent ook dat kinderen *in verschillende leerformaties* kunnen leren: individueel, in kleine groepjes, in grotere groepen, al naargelang hun behoeften en mogelijkheden.

Talenten van kinderen en hun ontwikkeling vormen het vertrekpunt voor het leren en voor het werken met leerlijnen en methoden (en niet andersom). Methodes krijgen de functie van leerbron.

Boeiend onderwijs impliceert actief en betekenisvol leren. Wat kinderen leren, sluit aan bij hun uitdijende belevingswereld. Het is belangrijk dat ze de zin van hun leren zien, begrijpen wat ze leren en dat ook kunnen toepassen ("Rekenen kan ook zonder rekenboek, maar met een hamer en een meetlat"). Een belangrijk element van betekenisvol leren is de koppeling tussen wat kinderen binnen de BMV leren en wat ze daarbuiten leren. Kinderen leren ongelooflijk veel buiten de BMV. Binnen- en buiten-leren worden met elkaar verbonden door ervaringen die kinderen buiten opdoen te benutten, door gerichte excursies of uitstapjes rond bepaalde thema's (boer, bouw, enzovoort), door een koppeling met BSO en/of met cursussen of andere activiteiten van kinderen in hun vrije tijd (sport, dans, theater). Kortom: de wereld de Twister in en de Twister de wereld in.

Aansluiten bij de belevingswereld van kinderen biedt mogelijkheden tot zelf kiezen, maar 'soms moet er ook gewoon iets'. We moeten mede vanuit onze maatschappelijke en pedagogische opdracht kinderen toerusten voor 'het gewone mensenleven'. We kijken kritisch naar wat kinderen nodig hebben en 'wat gewoon moet'. Daarbij laten we ons leiden door leerlijnen en kerndoelen, maar we durven bij het stellen van prioriteiten ook te kijken naar wat kinderen over 15 jaar nodig hebben. Op langere termijn hebben kinderen ook en vooral bepaalde attitudes, grondhoudingen en persoonlijke kwaliteiten nodig: open staan naar jezelf, de ander en je omgeving, zelfkennis, reflectievermogen, kunnen samenwerken, effectieve denk- en werkgewoonten (zoals goed plannen), verbanden leren zien e.d.

We kijken goed naar kinderen en spelen daar op in met een goede balans tussen leervragen van het kind, professionaliteit van de leerkracht, inhoudelijke eisen en ruimte voor talent. Goed zicht op de leerlijnen en de kerndoelen blijft essentieel ('je kunt pas loslaten wat je vast hebt').

Passend onderwijs betekent adaptief onderwijs. En dat is niet per se individueel onderwijs. De voortgaande individualisering met het accent op het eigen ik, mag wel wat tegenwicht krijgen: we brengen kinderen ook gevoel bij voor het 'samen'. Elk kind heeft binnen dat bredere kader zijn eigen ontwikkellijn en kan werken in zijn eigen tempo en vanuit zijn eigen leermogelijkheden. Elk kind stuurt zijn eigen ontwikkeling, begeleid door zijn begeleiders. We werken aan de eigenheid van elk kind. We volgen kinderen in hun ontwikkelingsgang. We beoordelen voortdurend hun vorderingen, maar niet continu

vergelijkend. Belangrijkste vraag is: welke ontwikkeling maakt dit kind door en wat mag ik op korte, middellange, lange termijn verwachten? We oordelen op wat een kind aankan en wat het in zijn mars heeft.

Dat ontwikkelingsgericht werken is vooral een kwestie van attitude. Dat vraagt om eenzelfde werkwijze, maar het personeel moet wel authentiek kunnen blijven. In de rollen van de begeleiders is veel differentiatie mogelijk, niet in hun attitude.

Krachtige leeromgeving(en)

Onze leeromgevingen - binnen en buiten de Twister - moeten betekenisvol leren en ontwikkeling uitlokken. Ze moeten daarom inspirerend, uitdagend, motiverend en uitnodigend zijn, voortdurend de nieuwsgierigheid prikkelen. De leeromgevingen moeten zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevorderen en kinderen stimuleren tot het nemen van (een stuk) eigen verantwoordelijkheid voor het eigen leren en de eigen ontwikkeling (mederegie). Daarnaast moeten ze de kinderen uitdagen tot het gebruik van diverse denkgewoonten en de ontwikkeling van al hun intelligenties. In de leeromgevingen zijn tal van concrete materialen voorhanden die beleven en ervaren mogelijk maken, uitdagen tot praktisch bezig zijn en een beroep doen op verschillende wijzen van intelligent-zijn.

Kinderen zijn dan betrokken en met plezier aan het werk. Je kunt het kind hierin ook als partner zien, als lerende die steeds beter begrijpt hoe hij of zij zelf het beste leert en daarnaar mag handelen. Met het portfolio dat het opbouwt, leert het kind terug te kijken met een blik van 'dat kan ik nu well! Zelfkennis is belangrijk, een goede kijk op je eigen leerstijl, op hoe je met anderen omgaat. Sterke kanten kun je uitbouwen, zwakke kanten kun je samen stretchen of compenseren.

Het is de kunst kinderen in een krachtige leeromgeving enthousiast aan de slag te laten gaan, hen dan te observeren en wat je ziet te interpreteren in termen van onder andere kerndoelen en mijlpalen op de leerlijnen.

Door een slimme inzet van ICT is een deel van de leeromgevingen digitaal van aard en ook van thuis uit benaderbaar.

Kortom, er is sprake van veel verschillende pedagogische situaties of leeromgevingen waarin kinderen zich bewegen, afhankelijk van wat ze aankunnen mede (be)geleid door de volwassenen.

Brede ontwikkeling

We focussen niet alleen op de cognitieve ontwikkeling van kinderen, maar ook op hun sociale, emotionele en creatieve ontwikkeling, en vooral ook op hun persoonsvorming. Daarom is er een leerlijn voor het aanleren van vaardigheden die nodig zijn voor zelfstandig leren, coöperatief werken en voor het ontwikkelen van denkgewoontes. Er wordt expliciet aandacht besteed aan het verwerven van sociale en communicatieve vaardigheden en het werken met M.I.

Naast zelfstandigheid en zelfredzaamheid, denkstrategieën en (andere) sociale en communicatieve competenties zijn ook belangrijke doelen: het nemen van eigen verantwoordelijkheid, de ontwikkeling van binding en betrokkenheid, een daadwerkelijke participatie van kinderen in de Twister en de uitbouw van persoonlijke kwaliteiten. De Twister vormt zo ook een oefenplaats voor actief burgerschap en sociale integratie.

Talenten van medewerkers

Naast de talenten van de kinderen zijn ook de talenten - kwaliteiten en affiniteiten - van de medewerkers een belangrijk uitgangspunt voor de vormgeving van krachtige leeromgevingen. De medewerkers hebben een sterk begeleidende rol, kennen de doelen die binnen het bereik van de kinderen liggen en hebben de ruimte en het vertrouwen dat kinderen zelf de route ernaartoe bepalen.

De medewerkers werken ook nauw samen, onder meer in leerkringen waarin het delen van kennis en expertise centraal staat. Op die manier is optimaal gebruik te maken van hun verschillende talenten of kwaliteiten en interesses.

Kwaliteit

In de samenwerking tussen medewerkers en met inzet van hun talenten kunnen we krachtigere leeromgevingen vormgeven dan in de huidige situatie. Leeromgevingen die uitdagen tot leren, waarin de verbinding tussen binnen- en buitenleren vanzelfsprekend is en het leren betekenisvol maken. Daardoor kunnen we een hogere kwaliteit realiseren. Die hogere kwaliteit willen we ook kunnen onderbouwen.

Ontwerp

Uitgangspunt

We gaan ervan uit dat bij voldoende differentiatie tussen kinderen zo'n 75% van de SBO-kinderen kan meedoen in een groep of een unit waarin ook basisschoolkinderen zitten.

Overeenkomstig missie en visie proberen we zo weinig mogelijk te werken met de labels 'basisschoolkind' respectievelijk 'SBO-kind'. We zullen bij toelating en bij de verantwoording dit onderscheid wel moeten blijven maken (we moeten ook blijven werken met twee zogeheten BRIN-nummers, waaraan de bekostiging gekoppeld is). Op de werkvloer kunnen er kleinere en grotere groepen zijn, met meer of minder structuur. Er kunnen ook groepen zijn met enkel 'SBO-leerlingen' of enkel 'basisschoolleerlingen'.

Werken in units en basisgroepen

We werken in *units* (voorlopig nog even aangeduid met nummers). De term unit onderstreept het feit dat het om een eenheid gaat, waarbinnen kinderen en volwassenen samenwerken:

- Unit 1: ca 4 tot 7 jaar;
- Unit 2: ca. 8 tot 10 jaar;
- Unit 3: ca. 11 tot 13 jaar.

De units bestaan uit *basisgroepen* die vooral op een combinatie van pedagogische criteria zijn samengesteld. Binnen zo'n groep wordt vervolgens didactisch gedifferentieerd. Belangrijke criteria bij de samenstelling zijn basisveiligheid, pedagogische en onderwijsbehoeften en ontwikkelingskansen (inclusief mogelijkheden om te groeien aan andere kinderen). Kalenderleeftijd is een afgeleid criterium. Als professionals moeten we ons meer bewust worden van hoe kinderen leren en welke leerstijlen en intelligenties ze hebben. Daarmee kun je ook rekening houden bij de samenstelling van basisgroepen of subgroepen: welke kinderen passen onder meer qua leerstijl en cognitieve mogelijkheden of intelligenties bij elkaar? En dat niet noodzakelijk alleen met het oog op homogenisering van groepen: een mix kan een duidelijke meerwaarde hebben.

Deze overwegingen laten nog veel ruimte om basisgroepen samen te stellen. In de loop van de tijd moeten deze criteria mogelijk bijgesteld of nader geoperationaliseerd worden.

Elke groep heeft een vaste leerkracht. Nog te bezien valt of dat voor een jaar of voor een langere periode is. Bij voorkeur werken er in een unit minstens vier medewerkers (leerkrachten en/of assistenten).

Een basisgroep is een *leef-, leer en werkgroep, de veiligheid scheppende thuishaven*. De kinderen functioneren dus op een groot aantal momenten als groep. Kinderen leren in deze basisgroep om te gaan met alle sociaal-emotionele facetten van het samen een groep vormen. Ze leren individu én groepslid te zijn; ze leren te geven en te nemen, ze leren elkaar te respecteren. In de groep moet voor elk kind basisveiligheid zijn. Kinderen leren van en met elkaar.

De basisgroep is een organisatorische eenheid die functioneert binnen de *unit* als grotere

organisatorische eenheid. Kinderen werken ook binnen die unit, al kan de mate waarin dat gebeurt verschillen per basisgroep of per kind uit zo'n basisgroep. In hoeverre basisgroepen of kinderen uit verschillende basisgroepen bij instructie en/of verwerking lerend en werkend samen optrekken, zal nog nader onderzocht worden.

Om tot optimale leer- en werkformaties te kunnen komen, wordt van meet af aan veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van zelfstandigheid, het leren nemen van eigen regie en verantwoordelijkheid en het uitbouwen van andere persoonlijke kwaliteiten, zoals het hebben van een realistisch zelfbeeld, reflectievermogen, kunnen samenwerken, effectieve denk- en werkgewoonten.

Grotere en kleinere groepen

Elke unit heeft grotere groepen en kleinere basisgroepen. De kleinere groepen bestaan uit kinderen die een intensievere sturing nodig hebben. Hun leerkracht beschikt over de daarvoor nodige competenties. In de unit werken zo'n 75 tot 80 kinderen¹.

Een unit heeft een open structuur. Kinderen van de verschillende groepen komen elkaar op een aantal momenten tegen tijdens het werk. Zo vormt de unit een grotere gemeenschap. Ook hier leren kinderen van en met elkaar op basis van belangstelling en in veiligheid.

Binnen de unit werken we voor de instrumentele basisvaardigheden met instructiegroepen. Ook hier zijn grotere en kleinere groepen denkbaar. Leerlingen krijgen instructie op hun niveau, er wordt gedifferentieerd naar mogelijkheden tot zelfontdekkend en begeleid leren. Dat betekent dat de instructiegroepen bedoeld zijn voor kinderen die op enig moment over iets instructie nodig hebben. Daarna werkt elk kind op eigen niveau aan de verwerking, in een heterogene groep. Hoe die (instructie- en verwerkings)groepen worden samengesteld en wie dan instrueren en begeleiden, dat is voorwerp van onderzoek.

Kortom, afhankelijk van wat een kind aan kan is er meer of minder sturing. De leerkracht heeft zicht op de leerlijnen en het ontwikkelingsniveau en de zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen.

Kinderen komen andere kinderen ook tegen tijdens het uitwerken van hun leervragen in de praktische ruimtes. Hierdoor ontstaan uitwisseling en nieuwe samenwerkingsvormen.

We gaan er van uit dat er daardoor steeds meer geleerd wordt door de unit heen, dat er steeds meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen een unit ontstaat. Kinderen en medewerkers leren van elkaar.

Ervaringen opdoend met het werken met basisgroepen binnen units moet gaandeweg blijken hoe het leren binnen de basisgroep zich kwantitatief gaat verhouden tot het leren in andere leerformaties binnen de unit.

Vaste basisleerkracht

Zoals gezegd heeft elke basisgroep een vaste leerkracht. Deze begeleidt zijn kinderen op sociaal-emotioneel gebied. Tegelijkertijd houdt hij overzicht en inzicht op de totale ontwikkeling van de kinderen uit zijn basisgroep. Ook als een andere leerkracht instructie geeft rond een specifieke behoefte van een kind of een groepje kinderen of bij de begeleiding van kinderen die zelfstandig werken (individueel of in groepjes).

Een belangrijk voordeel van deze vormgeving is dat de leerkracht alle leerlingen uit zijn basisgroep in alle opzichten goed 'kent'. In overleg met collega's in de unit kan het gewenste aanbod als het ware voortdurend bijgesteld worden.

¹ Werken met kleinere groepen hoeft niet altijd of in alle opzichten te leiden tot erg veel grotere groepen voor de andere kinderen – er is wat speelruimte: de groepsgrootte is in het SBO lager dan in het regulier onderwijs.

Het is zo ook gemakkelijker om leerstijlen van kinderen te verbinden met aan te leren kennis, inzichten en vaardigheden. Voor een goede match moet je je kinderen goed kennen.

De vaste basisleerkracht beschikt over de nodige competenties (of verwerft deze). Het verwerven van eventuele nog ontbrekende competenties gebeurt via (interne) scholingsactiviteiten, coaching of collegiale consultatie c.q. participatie in leerkringen² van medewerkers onder leiding van een inhoudelijk specialist. Deze specialisten fungeren op de achtergrond en ondersteunen collega's vooral in de voorbereiding. Ze kunnen geraadpleegd worden bij vragen rond een bepaald leerdomein of in geval van specifieke pedagogische of onderwijsbehoeften. Zij geven in principe geen gespecialiseerde instructie of begeleiding, tenzij dit past in de keuzes van een unit (denk aan voorbeeldlessen). Onder deze leergroepen is er ook een groep die zich speciaal bezighoudt met gedragsbegeleiding. Deze leerkrachten adviseren collega's bij het begeleiden van kinderen met omgangsproblemen.

Ook de IB'er heeft een ondersteunende en adviserende rol, de remedial teacher en andere specialisten zijn slechts in speciale gevallen in de groepen inzetbaar. Ze kunnen in meer units functioneren.

Samenwerking binnen de unit

De leerkrachten (en assistenten) in de unit werken zowel in de uitvoering als in de voorbereiding van thema's, groepsoverstijgende activiteiten et cetera met elkaar samen. Dit bevordert ook de totstandkoming van een rode draad door het onderwijsleerproces heen. Binnen een unit of op Twister-niveau streven we ernaar dat alle benodigde specialismen aanwezig zijn.

De tijd zal leren in hoeverre in de unit vormen van team teaching plaats gaan vinden. Een belangrijke overweging daarbij moet steeds zijn: is dat in het belang van het leren en de ontwikkeling van kinderen? Er kan een glijdende schaal ontstaan.

De leerdomeinen

Het grootste deel van de dag werken de kinderen, vanuit hun basisgroep binnen thema's aan persoonlijke doelen en leervragen, afgeleid van het thema. Wereldoriëntatie, taal en rekenen en de kunstzinnige vakken worden hierbij zoveel mogelijk geïntegreerd. Een thema moet rijk genoeg zijn om doelgericht allerlei instrumentele toepassingen vanuit die andere leerdomeinen mogelijk te maken. Het gaat om verbindende thema's die ook tot een gevarieerde opbrengst leiden. Deze kunnen via exposities, een marktplaats of iets dergelijks zichtbaar gemaakt worden. Er wordt gewerkt vanuit het besef dat kinderen op verschillende manieren intelligent kunnen zijn (M.I.) en verschillende leerstijlen hebben.

Het werken met thema's waar alle (!) vakken in te passen zijn, wordt stapsgewijs opgepakt. We beginnen met wereldoriëntatie. Thematisch werken is een belangrijk middel tot betekenisvol leren op een ontwikkelingsgerichte wijze. Afzonderlijke aandacht voor competenties op het gebied van rekenen en taal (met in het aanbod soms cursorische elementen of minicursussen) hoeft toepassing van die competenties binnen de thema's niet in de weg te staan.

Er wordt zoveel mogelijk doelgericht gewerkt. Met het thema zijn doelen verbonden die mede bepalen welke activiteiten in aanmerking komen. Kinderen werken met een portfolio. Door middel van een observatielijst wordt systematisch gevolgd wie wanneer en met welk resultaat aan de doelen gewerkt heeft.

Vanaf het moment dat kinderen eraan toe zijn, wordt doelgericht gewerkt aan de instrumentele vaardigheden op het gebied van rekenen, taal, lezen en spelling. Vaardigheden als spellen, technisch lezen, taalvaardigheid staan in dienst van de algehele ontwikkeling. Begrijpend lezen, actief luisteren en het produceren van teksten (mondeling en schriftelijk) zijn belangrijke vaardigheden die zich laten verbinden met de thema's. Dit geldt ook voor rekenvaardigheid.

² Ook bedoeld voor kennisdeling. Zie aan het eind van hoofdstuk 3.

We werken met verschillende instructiemomenten rond onderdelen van de instrumentele vakken. Het programma wordt afgestemd op de betreffende leerlijn. Er zijn adaptieve toetsmomenten om de stand van zaken in de ontwikkeling van een kind te kunnen constateren. Adaptief werken heeft veel voordelen: "Als je de klas los laat, komt het kind weer in beeld". We moeten meer kindgericht werken en bijvoorbeeld alleen toetsen als dat zinvol is. Dat vraagt ook durven vertrouwen op je pedagogische intuïtie.

Er wordt bewust aandacht besteed aan het ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfsturing en andere aspecten van de persoonsvorming van kinderen. Er wordt mede met het oog daarop gewerkt met een werkplanning over een bepaalde periode. Die kan er voor verschillende kinderen anders uitzien en ook een grotere of kleinere periode bestrijken (dag, week, maand), een en ander onder meer afhankelijk van hun zelfsturing en leerstijl. De opdrachten en werkvormen zijn daarom mede gebaseerd op leerstijlen en kenmerken van leer- en werkgedrag. De leerkracht zorgt voor een evenwichtige verdeling van leerkrachtgestuurde en keuzetaken. Sturing en planning vinden plaats door middel van portfolio, kindvolgsysteem en een systeem van taken of keuzemogelijkheden.

Bij het vormgeven van de thema's wordt uitgegaan van de actuele belangstelling en wordt de wereld in de school zichtbaar of gaan we naar buiten om naar de wereld te kijken.

Om optimaal tegemoet te komen aan de verschillende leerstijlen en belangstellingsgebieden van kinderen zorgen we voor ruimten die dit mogelijk maken. Denk aan muziekstudio, crea-ruimte, keuken, techniekclub, theater/filmzaal, et cetera.

Elk kind telt

We hebben oog en oor voor het gevoel van eigenwaarde bij elk kind. Daardoor verhoog je hun intrinsieke motivatie, waardoor plezier in leren ontstaat. We volgen de ontwikkeling van het kind vanaf het moment dat het binnenkomt nauwlettend. We starten met een eerste beeldvorming omtrent hun ontwikkelingsperspectief en hun pedagogische en onderwijsbehoeften. Werken met een kind betekent onder meer het in kaart brengen van hun talenten, mogelijkheden en behoeften, het stimuleren van de ontwikkeling van hun talenten, het volgen en vastleggen van die ontwikkeling om vervolgens nog weer gericht hun verdere ontwikkeling te stimuleren. We dagen kinderen uit 'eruit te halen wat erin zit'. We werken daarbij onder meer met kijkwijzers, een portfolio voor elk kind en een kindvolgsysteem.

Pedagogische huisstijl

We gaan uit van een *leef-, leer- en werkgemeenschap* van kinderen, medewerkers en ouders. Samen levend en met en van elkaar lerend ontdekken en ontwikkelen ze hun talenten. Voor de medewerkers is intervisie de gewoonste zaak van de wereld, evenals het optimaal inzetten van alle aanwezige talenten en kwaliteiten.

Er is bij alle leden van de gemeenschap sprake van grote betrokkenheid zowel bij elkaar als bij het eigen leren en de eigen ontwikkeling. Dat alles leidt tot verbondenheid en saamhorigheid: kinderen, medewerkers en ouders voelen zich verbonden met elkaar en met de Twister (het is die van henzelf).

De *regels* zijn helder en eenduidig, en samen met kinderen opgesteld. Deze worden regelmatig geëvalueerd met alle betrokkenen. Medewerkers vertonen *voorbeeldgedrag*, zowel naar kinderen en ouders als naar elkaar. Ouders worden uitgenodigd hetzelfde te doen.

Belangrijke waarden zijn verder:

- *Acceptatie*. Kinderen mogen zijn zoals ze zijn. Medewerkers en ouders accepteren het kind in zijn totaliteit, zoals het is. Medewerkers accepteren elkaar en de ouders (en omgekeerd). Er is alom respect voor de eigenheid van de ander. Leden van de gemeenschap spreken elkaar aan op hun gedrag,

met respect.

- *Vertrouwen*. Kinderen krijgen vertrouwen in zichzelf, in de medewerkers en in hun omgeving. Ook de samenwerking met en tussen medewerkers en ouders stoelt op vertrouwen.
- *Veiligheid en geborgenheid*: kinderen en medewerkers voelen zich veilig en geborgen bij elkaar. Bij veiligheid gaat het om zowel fysieke als emotionele veiligheid.
- *Werkplezier*. Iedereen gaat met plezier naar de Twister toe en werkt met plezier, mede omdat er zorg is voor de noodzakelijke structuur, rust en regelmaat.
- *Open communicatie*. De communicatie tussen alle betrokkenen tot en met het bestuur wordt gekenmerkt door openheid, vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid.

De beoogde gemeenschap kan niet zonder een echte *participatiecultuur*. Kinderen worden betrokken bij processen en zaken die hen aangaan. Heel concreet worden ze bijvoorbeeld betrokken bij de opstelling en de uitvoering van het handelingsplan en de keuzen die daarbij aan de orde zijn. Kinderen kunnen ook als tutor en mediator³ optreden.

Ouders als partners

Ouders zijn partners in de opvoeding en de begeleiding van hun kind. Samen met ouders (en met het kind zelf) wordt het ontwikkelingsperspectief van het kind bepaald en zo nodig bijgesteld. Ouders, groepsleerkracht en kind spreken regelmatig over de vorderingen van het kind.

Ouders kunnen een belangrijke rol hebben in en rond het primair proces. Binnen duidelijke kaders hebben ze inspraak, denken ze mee en voeren ze ondersteunende activiteiten mee uit. Participatie van ouders in de Twister is ondenkbaar zonder goede communicatie met ouders.

³ Denk aan de mediator in het kader van (de toepassing van principes van) de 'vreedzame school' of 'herstelrecht'.